

Javni poziv za dodjelu sredstava za poticanje komplementarnih djelatnosti u 2017. godini

Obrazloženje umjetničkih savjetnika za komplementarne djelatnosti

Na *Javni poziv za dodjelu sredstava za poticanje komplementarnih djelatnosti u 2017. godini* pristiglo je sveukupno 378 prijava u kategorijama zaštite audiovizualne baštine uključujući kinotečnu djelatnost, filmskih festivala i drugih audiovizualnih manifestacija, djelatnostima razvijanja audiovizualne kulture, programa promocije i prodaje hrvatskih audiovizualnih djela, proučavanja i kritičkog vrednovanja audiovizualnih djelatnosti, objavljivanja književnih radova u području audiovizualnih djelatnosti, programa stručnog usavršavanja i programa audiovizualnih udruga i organizacija.

Dio prijava koje su vezane za isti program umjetnički su savjetnici sagledavali kao jednu prijavu, a za 4 prijave savjetnici su zaključili da ne pripadaju u programsko područje komplementarnih djelatnosti.

Nakon razmatranja prijava savjetnici za komplementarne djelatnosti u sastavu Jaka Primorac, Mario Kikaš i Dragan Rubeša za financiranje preporučuju **239 programa** u ukupnom iznosu od **10.302.900,00 kuna**.

U postupku procjenjivanja i vrednovanja prijava savjetnici su se vodili nizom kriterija po navedenim kategorijama, pri čemu je u svim kategorijama vrednovano sljedeće:

- **kvaliteta, izvedivost i održivost predloženog programa**, pri čemu se posebno vodilo računa o programima koji imaju konkretne, realne i strateške planove u umjetničkom, organizacijskom i financijskom smislu, o dostupnosti samog projekta, njegovoj vidljivosti i komunikaciji s profesionalcima i javnosti, kvaliteti prijave, kvaliteti i iskustvu projektnog tima u pojedinoj programskoj komplementarnoj djelatnosti za koju se prijavljuju, o prethodnom izdanju programa (u slučaju da nije riječ o prvom izdanju), te o različitim oblicima suradnje, umrežavanjima i partnerstvu
- **važnost programa**, od lokalne zajednice, preko nacionalne važnosti do međunarodne prepoznatosti
- **kontinuitet programa, odnosno njegova dugoročna usmjerenost** (jednokratna događanja podržana su iznimno, i s relativno malim iznosima) primarno misleći na prethodno već pokrenute programe koji su svojom kvalitetom, sustavnošću i javnom važnošću ostvarili uvjete za daljnju potporu od strane Hrvatskog audiovizualnog centra te su svojom kvalitetom opravdali nastavak financiranja
- **projekti koji dosad nisu financirani** a pridonose specifičnosti, komplementarnosti te estetskoj raznovrsnosti audiovizualnih sadržaja
- **projekti koji nude različite aspekte audiovizualne edukacije**

- projekti koje na pojedinom javnom pozivu, sukladno trenutačnim potrebama audiovizualnog sektora, umjetnički savjetnici odrede kao prioritetnu aktivnost ili aktivnosti koju bi trebalo pojačano potpomagati u narednom periodu

Kao i prethodnih godina i ove je godine zabilježen rast broja prijava te pojava novih vrijednih inicijativa (s naglaskom na programe usmjerene na djecu i mlade, ali i na osobe sa posebnim potrebama), pri čemu smo prednost dali programima u sredinama u kojima su filmski programi ili zapostavljeni ili praktično nepostojeći. Premda je pohvalan napor dijela korisnika za otvaranjem programa prema ranjivijim skupinama, mora se napomenuti da takvim programima treba pristupiti vrlo oprezno te sa nužnom stručnom pomoći pri izradi programa, te boljom povezanošću sa nadležnim ustanovama, što su umjetnički savjetnici posebno vrednovali.

Programe čiji je rast i razvoj primjetan u prethodnoj godini pokušali smo popratiti (makar simboličnim) povećanjem sredstava u okviru financijskih mogućnosti. Kao i prethodnih godina, na Poziv je prijavljen velik broj edukativnih programa vezanih uz školske programe. Potrebno je istaknuti kako ove programe umjetnički savjetnici smatraju iznimno važnima, no mišljenja je da se trebaju odvijati uz primarnu potporu resornog ministarstva, kako zbog prepoznavanja važnosti audiovizualnog obrazovanja, tako i zbog HAVC-ova ograničenog budžeta. Slično kao i prethodnih godina umjetnički savjetnici naglašavaju nužnost za boljim otvaranjem komunikacijskih kanala između nadležnog Ministarstva i HAVC-a oko ovih pitanja kako bi se postigao veći napredak u polju audiovizualnog obrazovanja te medijske pismenosti.

Kao i svake godine, u svim kategorijama utvrđeni su **prioritetni programi** za koje su predložene i najviše potpore. Riječ je o programima od iznimne ili visoke nacionalne vrijednosti, koje možemo smatrati temeljnim za očuvanje i razvoj audiovizualnog stvaralaštva u Hrvatskoj, odnosno o programima od velike regionalne ili lokalne važnosti, ili pak onima koji su važni za razvoj pojedinih djelatnosti ili žanrova:

- U kategoriji Zaštita audiovizualne baštine uključujući kinotečnu djelatnost podrška je dodijeljena digitalizaciji arhiva Hrvatskog filmskog saveza s posebnim naglaskom na filmsku ostavštinu izvedbenog umjetnika Toma Gotovca, kao i uspostavljanje internetske arhive filmova i knjižnih materijala HFS-a. Podršku je dobio i Zagreb film za restauraciju i digitalizaciju dokumentarnih filmova iz arhiva ove ustanove. Napominjemo kako su za godišnji plan zaštite i restauracije audiovizualnog gradiva Hrvatskog državnog arhiva, osigurana zasebna sredstva van programskih sredstava za komplementarne djelatnosti. Umjetnički savjetnici cijene napore da se digitalizira što veći dio hrvatske filmske baštine iz različitih arhiva, ali i što veću i lakšu dostupnost te građe nakon digitalizacije.

- U kategoriji Proučavanje i kritičko vrednovanje audiovizualnih djelatnosti, umjetnički savjetnici izvrsnim ocjenjuju projekt Baze za lokalno osvježavanje kulture (BLOK) *Stanovanje na filmu* koji se prvi put prijavljuje u ovoj kategoriji. Pohvaljuje se kontinuitet razvoja programa u ovoj kategoriji poput Vizualnog kolegija Multimedijalnog instituta te Restartov kritički i edukacijski program u sklopu kojeg izdvajamo novi projekt *Razmišljaj filmom* kao odličan primjer međusektorske suradnje između audiovizualnog, civilnog i obrazovnog sektora.
- U kategoriji Objavljivanje književnih radova u području audiovizualnih djelatnosti tradicionalno je najveća podrška dodijeljena filmološkom časopisu Hrvatski filmski ljetopis, a prepoznata je i vrednovana visoka kvaliteta filmskog časopisa Filmonaut, te izdavačka djelatnost HFS-a gdje je pažnja posvećena kako klasicima tako i novijim autorima/icama. U području elektroničkih publikacija nastavilo se sa prethodnom praksom financiranja portala koji na kvalitetan način predstavljaju, valoriziraju i kontekstualiziraju AV djelatnost, bilo da se radi o specijaliziranim filmskim portalima (od kojih bi istaknuli portal Filmovi.hr, te portale Nemilosrdni gadovi, Dokumentarni.net) ili o općim kulturnim portalima koji unutar posebnih rubrika stavljaju naglasak na audiovizualne djelatnosti (npr.rubrika Kinemaskop unutar portala Kulturpunkt).
- U kategoriji Programi stručnog usavršavanja filmskih profesionalaca, nastavno na prethodne godine i kontinuiran razvoj, podržana je edukacije nastavnika/ica, voditelja/ica klubova i samostalnih autora i autorica *Škola medijske kulture Dr. Ante Peterlić* Hrvatskog filmskog saveza. Umjetnički savjetnici kao pozitivne primjere programa s kontinuiranim rastom i razvojem izdvajaju: nastavak organiziranja međunarodnih programa edukacije i umrežavanja poput Ex Oriente Film, ZagrebDox Pro i Industrija Zagreb film festivala, zatim scenaristički programi u organizaciji Hrvatskog filmskog saveza (Palunko) i Društva hrvatskih filmskih redatelja (Scenaristički program „Branko Bauer“), djelovanje kinoklubova (Karlovac i Split) te organizacije Restart na edukaciji o specifičnim znanjima u proizvodnji filma.
- Kategorija Filmskih festivala i drugih audiovizualnih manifestacija još uvijek je najveća budžetska stavka unutar financiranja komplementarnih djelatnosti (5.213.400,00) te iz godine u godinu raste i po broju i po razvoju. Kao najvažniji nacionalni festivali značajnog međunarodnog ugleda i dalje su podržani Animafest Zagreb, ZagrebDox, Motovun Film Festival i Zagreb Film Festival. Nadalje su prepoznati po svojoj izvrsnosti i sljedeći festivali: 25fps, Vukovar Film Festival, Splitski filmski festival, Festival mediteranskog filma u Splitu, Human Rights Film Festival, Festival tolerancije, te Four River Film Festival. Tu su i Dani

hrvatskog filma s novim organizatorom (Centar za kulturu Trešnjevka), ali i neki drugi važni festivali regionalnog i lokalnog značaja (Avventura Festival, Tabor Film Festival, Liburnia Film Festival koji je iz Ičića preseljen u Opatiju). Valja izdvojiti i festivale specifičnog formata i/ili sadržajnog odnosno konceptijskog usmjerenja (Festival jednogminutnih filmova u Požegi, One Take Film Festival, Filmske mutacije, Subversive Film Festival, Fantastic Film Festival, Trash Film Festival). Ostali programi mogu se okarakterizirati kao uglavnom lokalno orijentirani festivali i manifestacije.

- U kategoriji Djelatnosti razvijanja audiovizualne kulture posebna pažnja posvećena je art-kinima u većim urbanim središtima, a kojima su određene različite potpore s obzirom na kvalitetu ponuđenoga programa, njegov kontinuitet i konceptijsku opravdanost: Filmski program u kinu Tuškanac (Zagreb), Filmski program Art-kina Croatia (Rijeka), Kino Europa (Zagreb), Kino Urania (Osijek), te Kinoteka Zlatna vrata (Split). Kao važni prepoznati su i redovni prikazivački programi u manjim gradovima (Varaždin, Daruvar, Samobor, Velika Gorica) te kontinuirani obrazovni programi i radionice Kinokluba Zagreb, Kinokluba Karlovac, udruge Restart, udruge Blank, te posebice programi Studentskog centra u Zagrebu. Od različitih ponuđenih prikazivačkih programa za djecu i mlade, i dalje se ističu program filma za djecu i mlade i nezavisnih digitaliziranih kinoprikazivača Udruge Djeca susreću umjetnost, program Udruge Bacači sjenki pod nazivom FROOOM-program filmskog i interdisciplinarnog obrazovanja, ali i inovativni manji programi udruge Otompotom. Putujući projekt Kina Mediteran koji je pokrenut prije dvije godine i dalje se pokazao uspješnim te je podržan i ove godine.
- U kategoriji Programi promocije i prodaje hrvatskih audiovizualnih djela za sufinanciranje smo predložili programe promocije i distribucije animiranih, eksperimentalnih i dokumentarnih filmova (u kratkom metru) Bonobostudija, rad na promociji i plasmanu domaćih filmova koji provodi tvrtka Everything works, distribuciju domaćih dokumentarnih naslova udruge Factum i udruge Restart, te dva zasebna programa distribucije (festivalaska distribucija i program Doajeni Zagreb filma I) u organizaciji Ustanove Zagreb film.

Potrebno je istaknuti kako su se i ove godine prilikom rada na procjenjivanju prijave, te sagledavanja natječaja u cjelini umjetnički savjetnici susreli sa nekoliko otvorenih pitanja i izazova, kao što su pitanje održivosti filmskih festivala, pitanje Hrvatske kinoteke, audiovizualnog obrazovanja te pitanja financiranja audiovizualne djelatnosti u cjelini. Neka od navedenih pitanja mogu se riješiti u okviru tijela Hrvatskog audiovizualnog centra, dok je za druga pitanja potrebno uspostaviti aktivnu suradnju između Centra i

drugih sudionika (prije svega Ministarstva kulture, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te jedinica lokalne i regionalne uprave).

Kao i prethodnih godina, umjetnički savjetnici imaju potrebu još jednom ponoviti da je pitanje unaprjeđenja i razrade smjernica natječaja ostalo otvorenim. Smatramo da se moraju postaviti jasniji okviri i parametri koji će proizaći iz dosadašnjeg rada na procjeni prijave u ovoj kategoriji, kompleksnosti i specifičnosti audiovizualnog polja u Republici Hrvatskoj te na osnovu dosadašnjih primjera dobre prakse u sličnim natjecajima unutar sektora kulture.

Umjetnički savjetnici za polje komplementarnih djelatnosti smatraju potrebnim istaknuti da je za infrastrukturu audiovizualnog sektora te njegov široki krug korisnika – onih sadašnjih, kao i onih i budućih – nužno osigurati i dalje razvijati dugoročan i stabilan sustav potpore kakav je nastao u sklopu Hrvatskog audiovizualnog centra kroz njegov dosadašnji rad.

NAPOMENA

U kategoriji Programi audiovizualnih udruga i organizacija odluke će se donijeti na narednoj sjednici Hrvatskog audiovizualnog vijeća.

Umjetnički savjetnici za komplementarne djelatnosti

Jaka Primorac

Mario Kikaš

Dragan Rubeša

Zagreb, 5. svibnja 2017.